

Henrik Bach viser de høstklare pilebuske til undertegnede.

Pilen peger

Pil er en ingrediens til hudplejeprodukter, der er stigende efterspørgsel efter. Og det er ikke uden grund, for pilebarkekstrakt har mange gode og hudvenlige egenskaber. Fagbladet Kosmetik besøger den danske pileproducent Salixin, kigger ind i pileproduktionen og spadserer tur i pileplantagen i Nordjylland.

Af Nina H. Kluge

En klar efterårsdag i november kører jeg til Tylstrup, der ligger nordenfjords, godt 20 km nord for Aalborg. Jeg er inviteret på virksomhedsbesøg hos den danske pileproducent Salixin, der producerer pilebarkekstrakt til bl.a. hudplejeprodukter og kosttilskud.

Indehaverne af Salixin, Henrik Bach og Søren Fisker, viser velvilligt rundt i både produktion og plantager, og jeg får et indtryk af et dedikeret og autentisk dansk produktionsfirma, som har kontrol over hele værdikæden fra pilemark til færdige ekstrakter og produkter.

Et smuglig ind i det allerhelligste - produktionshallen.

Hvad er cirkulær bioøkonomi?

Cirkulær bioøkonomi handler om høj ressourceeffektivitet, recirkulering og anvendelse af fornybare bioråvarer til fødevarer, foder, materialer og energi. Og så skal vi udvikle flere højværdiprodukter af ressourcerne, eksempelvis ingredienser eller medicin.

Kilde: Landbrug & Fødevarer

”Vi har produceret pilebarkekstrakt som råvare til kosmetiske produkter siden 2017,” fortæller Søren Fisker. Og Henrik Bach supplerer med lidt historie: ”Vi har 30 års erfaring med pileproduktion. Jeg er landmand, og min far startede med pileproduktion i 1989. Jeg driver i dag Ny Vraa, som

er både en gård, planteskole og produktionsvirksomhed. Vi anvender pilen i alle dens facetter. Vi har på vores marker 70-80 forskellige pilesorter, som løbende testes for deres potentiale. I 2011 stiftede vi Salixin, og i 2012 omlagde vi det hele til økologi. De sidste tre år har vi produceret råvarer til kosmetikindustrien og til kosttilskudsbranchen. Vi leverer både til danske producenter og eksporterer til 20 lande.”

Pilens anvendelsesmuligheder

Pil er en gammel medicinplante, og det er primært sorterne hvidpil og rødpil, der finder anvendelse i naturlægemidler, kosmetik og kosttilskud.

Salixin leverer i dag pileekstrakt til produktion af bl.a. bodylotion, antiage-serums, håndlotion, shampoo, mundskyl, tandpasta og kosttilskud. Seneste skud på (pile)stammen er økologisk ”charcoal powder” – kulpulver lavet af økologisk pil til anvendelse i tandpasta, mascara, eyeliner, ansigtsmasker og lignende.

Salixin har følgende certificeringer:

- EcoCert/Cosmos Organic
- Vegan
- Kosher
- Organic Farming Sustainable
- Fødevaregodkendelse til produktion af pulver til kosttilskud

Dokumentation

Salixin har fået udført både in-vivo og in-vitro forsøg med forskellige færdige plejeprodukter. Der er in-vivo dokumenteret effekt for mundskyl mod tandkødsproblemer, for shampoo mod skæl-problemer og for en lotion mod eksem. In-vitro er der data for pileekstraktets antiinflammatoriske effekt, antiage-effekt og for ekstraktets indvirkning på vækst/hæmning af forskellige mikroorganismer (præbiotisk effekt).

I samarbejde med Fertin producerer Salixin tyggegummi med økologisk fermenteret pilebarkekstrakt kategoriseret som kosttilskud. Så kan man – som de oprindelige amerikanere gjorde – tygge på pilebark, bare på en lidt mere nutidig og rar måde. Tyggegummiet er især velegnet ved tandkødsproblemer.

Pilebark-råvaren egner sig til produkter inden for ansigtspleje, kropspleje, hårbund, rens produkter, mundhygiejne og kosttilskud. Salixin producerer ikke selv produkterne, men leverer råvarerne, og har et produktions- og distributionssamarbejde med den danske virksomhed Costech i Smørum. Salixins pilebark-råvare indgår i kosmetiske produk-

ter hos bl.a. Urtekram, Bidro, Ingrediens, SØN of Barberians, Lukalli, Raz Spa, Læsø Saltkur og private labelprodukter. Desuden har pileproducenten større og mindre kunder i USA, Tyskland, Storbritannien, Indien, Vietnam, Polen, Tyrkiet, Holland og Belgien.

fremad

Selve ekstraktet

Råvarens navn er Salixin Økologisk Ekstrakt 800NP™, som udvindes af mælkesyrebakterie-fermenteret rødpil. Ingrediensen, der bruges i kosttilskud, hedder Salixin Organic Powder 48™.

Det økologiske ekstrakt er præbiotisk og har dokumenteret antiinflammatorisk, antiacne, antikløende, antiskæl og antiage effekt. Ingredienserne er bioaktiver fra fermenteret rødpil, økologisk glycerin, vand og mælkesyre.

Søren Fisker fortæller entusiastisk om rødpilens egenskaber og fremviser mange studier og dokumentation for virkningerne. "Vi har dokumentation for, at pil kan forbedre hudbarrieren og lindre rødmende hud, og vi har in-vivo test af skæl-shampooen, der viser en reduktion i skæl på 46% efter 28 dages brug."

"Men der er også udfordringer," siger Søren Fisker, da vi går rundt i produktionshallen og ser på ekstrakterne. Han fortæller: "Pileekstrakt er mørkt, og råvaren farver kosmetik, så det er svært at få en creme til at blive hvid. Det skyldes, at taninerne fra ekstraktet oxiderer og bliver mørke, og de giver også en mild lugt, som der skal arbejdes med for at få det til at passe optimalt til et kosmetisk produkt. Men vi er godt i gang."

Bioøkonomi og sporbarhed

Efter rundvisning i produktionshallen kører vi ud til selve pileplantagen og besigtiger de høstede modne pilebuske. "Her udnytter vi så mange dele af afgrøderne som muligt," fortæller Henrik Bach, der er meget engageret i økologisk landbrug. "Når vi har udvundet ekstraktet af pilen, bruges pileflisen til energi (energipil). Vi bruger vores egen økologiske flis som varmekilde, så vores energiforbrug er helt igennem grønt."

Hele produktionsprocessen er gennemtænkt og sporbar. "Sporbarhed er vigtigt," siger Henrik Bach, der er fortalende for klimavenlig, cirkulær bioøkonomisk og sporbar økologisk produktion. "Det er vigtigere end nogensinde, at vi kan spore og dokumentere alt. Dansk produktion er anset både i Dan-

mark og i udlandet. Og i disse tider, hvor vi på alle måder holder os mere i vores eget nærmiljø, får det også betydning at købe lokalt – at købe dansk – og at spare ressourcer på eksport/import og lange transportafstande. Så jo mere vi kan få ud af den samme råvare, jo mere forsvarligt producerer vi. Vi er glade for, at vi kan klare hele processen på vores egen ejendom lige fra dyrkning og høst til udvinding, raffinering og pakning," slutter Henrik Bach.

Ikke alene er pilebark en lindrende og anerkendt ingrediens, men når den produceres lokalt og bæredygtigt, så kan man sige, at "pilen" peger fremad og lover godt for fremtidens pileproduktion i Danmark.

Pilens – og salicylsyrens – medicinske historie

Salix er latin og betyder pil – og deraf navnet salicin.

400 år før Kristi fødsel brugte den græske læge Hippokrates – også kaldet lægekunstens fader – barken fra hvidpil, som han knuste til et fint pulver og anvendte som et middel mod smerte og feber.

Men allerede omkring 2000 f.Kr. ses den første dokumenterede brug af salicylater hos sumerne, der på lertavler beskrev piletræets smertestillende effekt. Også i oldtidens Mesopotamien og hos kineserne benyttede man udtræk fra pilebark mod feber, smerte og betændelse. Blandt indianere og i folkemedicinen tyggede man pilebark ved mundgener og tandpine.

I 1828 isolerede man stoffet Salicin fra barken. I 1838 fraspaltede man Salicylsyre fra Salicin, og i 1874 startede firmaet Bayer produktionen af Salicylsyre til behandling af smerter. Salicylsyre havde imidlertid en del bivirkninger. I 1897 lykkedes det at syntetisere acetylsalicylsyre ud fra planten spirea (mjødurt), som også indeholder salicylsyre. Acetylsalicylsyre kom på markedet i 1899 under navnet Aspirin. Dette præparat var en af årsagerne til, at firmaet Bayer senere udviklede sig til at blive et stort multinationalt medicinalfirma. Allerede året efter fulgte patentkontorerne i USA efter. Aspirin solgtes i starten som pulver, men i 1900 begyndte man at lave det i tabletform.

Acetylsalicylsyre blev brugt i mange år, før man fandt ud af, hvordan det virkede. Først i 1971 løste den engelske farmakolog John Vane gåden bag stoffets smertehæmmende virkning. John Vane fik i 1981 Nobelprisen for sin opdagelse. John Vane opdagede, at det aktive stof hæmmer signalstoffet prostaglandin, og dermed dæmper smerter.

Helt frem til i dag finder man fortsat nye gavnlige virkninger af den alsidige smertestiller. Det er nu også kendt, at acetylsalicylsyre har en effektiv forebyggende virkning på patienter med forhøjet blodtryk. Disse patienter har markant lavere risiko for hjerteanfald, hvis de behandles med acetylsalicylsyre.

Acetylsalicylsyre er i dag et af de mest gennembrøvede og udbredte lægemidler i verden, og forskningen i stoffets mange virkninger fortsætter.

Kilder:

<https://da.wikipedia.org/wiki/Salicylsyre>

<https://medicinhave.dk/hvid-pil/>

<https://menneskerogmedicin.dk/a-aa/acetylsalicylsyre/>

Pileekstrakt
nærstuderer...